

Wiesława Dradrach

"Anmerkungen zur
Geschichtsmethode der
Rechtsinstitutionen im Blickpunkts
des rechtskybernetischen Modells",
[b.m.] [b.r.] : [recenzja]

Palestra 31/6(354), 85-86

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4

Adw. Jan Węglowski

W dniu 18 października 1986 r. zmarł adwokat Jan Węglowski, ofiarny działacz Stronnictwa Ludowego.

Urodził się 9 września 1909 r. w Siemikowicach w woj. tarnopolskim. Był synem małorolnego chłopa. W 1928 r. ukończył seminarium nauczycielskie, a następnie w 1936 r. zdał maturę gimnazjalną. Do 1939 r. pracował jako nauczyciel. W czasie okupacji przebywał w powiecie jędrzejowskim.

Zaraz po zakończeniu działań wojennych przybył do Wrocławia i tu już w roku 1945 został kierownikiem II Urzędu Obwodowego w Zarządzie Miejskim, a później Oddziału Organizacyjnego w Prezydium MRN.

Studia na Wydziale Prawa na Uniwersytecie Wrocławskim ukończył dopiero we wrześniu 1951 r. Na listę adwokatów wpisany został na mocy uchwały Rady Adwokackiej we Wrocławiu z dnia 15 lipca 1954 r. Aż do roku 1964 zajmował stanowisko kierownika oddziału prawnego i zarazem radcy prawnego Prezydium Rady Narodowej m. Wrocławia. Później pracował wyłącznie w Zespole Adwokackim Nr 5 we Wrocławiu aż do 1977 r.

Adw. Jan Węglowski był człowiekiem niezwykle życzliwym w stosunku do otoczenia i ofiarnym w pracy zawodowej. Jego delikatność była przysłowiowa. Zawsze szczery, pogodny i zrównoważony zyskiwał przyjaźń i serdeczność wielu kolegów.

Pogrzeb Jego odbył się 25 października 1986 r. na cmentarzu przy ul. Bujwida we Wrocławiu.

A. K.

Recenzje

Andrzej Kisza: *Anmerkungen zur Geschichtsmethode der Rechtsinstitutionem im Blickpunkt des rechtskybernetischen Modells*, Schweizer Verlag, „Datenverarbeitung im Recht”, t. 4, z. 2.

Praca ta ukazała się w specjalistycznym wydawnictwie dotyczącym przetwarzania informacji prawniczych, czyli poświęconemu informatyce prawniczej. Nie była ona drukowana w języku polskim. Podstawą jej jest inna praca autora wydana we Wrocławiu (Model cybernetyczny powstawania i działania prawa, a także za granicą, w językach: niemieckim i angielskim). W recenzowanej pracy (tytuł jej w przekładzie na język

polski: *O metodologii w dziedzinie historii instytucji prawnych z punktu widzenia modelu cybernetyczno-prawnego*) autor zastrzega się, że przedmiotem jej nie są tradycyjne zagadnienia ogólne metodologii historycznej, lecz szczegółowe kwestie metodologiczne, typowe dla dziejów instytucji prawnych. Brak systematycznych opracowań w tym zakresie wiąże się z trudnościami, na jakie natrafia sam opis zjawiska prawnego. Przedmiotem pracy jest poszukiwanie nie tylko związków między prawem a jego historią (bo istnienie tych związków jest niewątpliwie i było już wielokrotnie omawiane, zwłaszcza przez tzw. Szkołę historyczną, której pierwszym przedstawicielem był K. von Savigny). Chodzi o coś więcej, a przede wszystkim o skierowanie uwagi historyków na te fakty z przeszłości, które mają najistotniejsze znaczenie dla badań linii rozwojowych instytucji prawnych oraz uściślenie związków przyczynowych między tymi faktami.

Trudno w krótkiej recenzji przedstawić główne założenia modelowe, na których zbudowana jest całość recenzowanej pracy. Ograniczamy się zatem tylko do wniosków, które autor wyprowadza z modelu. Otóż dla badań z zakresu historii instytucji prawnych ważne są nie tylko dzieje samej normy prawnej, ale również fakty związane z jej wydaniem przez ustawodawcę, a następnie skutki, jakie ta norma wywołuje w społeczeństwie, i to nie tylko te skutki, które ujawniają się zaraz w chwili jej wydania, ale także skutki późniejsze, nawet czasowo dość odległe. Szczególnie istotne jest ustalenie, czy i jak dalece norma prawna wpłynęła na orzecznictwo sądów oraz na decyzje władz administracyjnych oraz czy i jak dalece była ona stosowana i egzekwowana, a także jakie były na to stosowanie i egzekwowanie reakcje ze strony społeczeństwa.

Do istotnych faktów historycznych należą też informacje przekazywane przez inne układy społeczne oraz skutki różnych zakłóceń atakujących układ prawny. Wykrywanie związków przyczynowych między poszczególnymi zbiorami faktów należy do najtrudniejszych zadań historyka, m.in. ze względu na możliwość mylenia skutków z przyczynami lub na odwrót, a ponadto ze względu na częste istnienie w zjawiskach społecznych dwu lub więcej przyczyn jednego i tego samego skutku. Tu autor powołuje się na jedną z metod dotyczącą zależności między badanym zjawiskiem społecznym a istniejącą normą prawną i działaniem zakłóceń, opracowaną przez niego w jego podstawowej, wspomnianej wyżej pracy (str. 59—63).

Autor ilustruje swą historycznoprawną metodę badawczą m.in. przykładami z historii adwokatury. Stara się też wykazać, że biorąc za podstawę niektóre cechy charakterystyczne instytucji prawnych (chodzi tu o takie cechy, którym można przypisać wielkości liczbowe) i wprowadzając swoistą gradację liczbową, można by nawet wykreślać krzywe opisujące linie rozwojowe badanych instytucji prawnych. Taki poglądowy sposób przedstawienia przebiegu określonych zależności, stosowany powszechnie w naukach przyrodniczych, mógłby okazać się pożyteczny również w rękach historyka śledzącego rozwój określonej instytucji prawnej.

Wiesława Dradrach